

Eventuella sjukdomar som djurarten är särskilt utsatt för och hur djuret kan skyddas mot dessa! De oftast förekommande sjukdomarna hos undulater är magproblem (viktigt med hygien), ögoninflammation, fettsvulster (lipom), kalkben, näbbskabb, näbbsvamp och cancer. Ifall de inte får möjlighet att trimma sin näbb drabbas de av förväxta näbbar.

Viktigt för djurets välbefinnande är god hygien (rengöring), rätt anpassad miljö för arten i fråga (rätt klimat, inredning, utrymme, sällskap, sysselsättning), korrekt kost (fräsch och rätt typ av foder i lagom mängd, inga brister) samt varsam hantering.

DE FÖRSTA DYGNEN I HEMMET

Gör först i ordning buren med sittpinnar, foder- och vattenbehållare. Därefter släpps fågel in i buren. Om det redan bor en fågel i buren, måste inredningen i denna först förändras innan den nya fågel släpps in för att undvika revirbeteende.

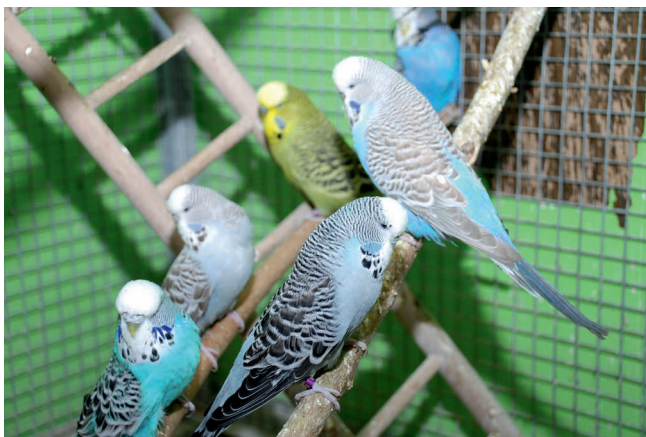
Ungfåglar ska ha öppna foderskålar under de första dygna. Automater och liknande kan de ha svårt för att förstå sig på. En svag nattbelysning ska vara tänd för att undvika panik i mörkret. Inget skynke över buren!

Fågeln ska lämnas i fred under den första dagen, så att den kan finna sig tillrätta.

Släpp inte ut fågel ur buren förrän den bott där i minst 14 dagar. Under den första flygturen utanför buren måste fönster och speglar täckas för, så att fågel inte flyger in i dem. Alla burdörrar bör öppnas och markeras, t ex med s.k. landningsställ, för att fågel lättare skall hitta tillbaka in i buren.

TÄMNING

Den första dagen sitter man bredvid buren och pratar lugnt med fågel. Stirra den inte i ögonen, det kan uppfattas som hotfullt. Dagen därpå håller man handen inne i buren och pratar med

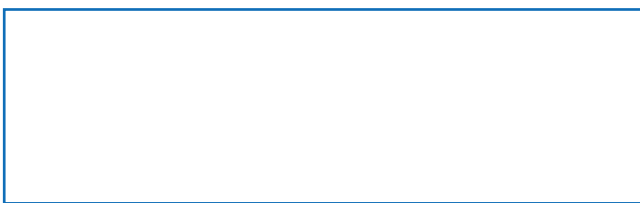

fågeln. Man kan ta bort fröerna under 2–3 timmar och därefter ta lite frö i handen, som sträcks in i buren. Fågeln kommer då rätt snart att undersöka handen och upptäcka att den är ofarlig. Efter ett par dagar kan man försiktigt klia fågel runt näbben och senare även på bröstet. Snart kommer då fågel att sätta sig på Din hand.

OM DU VILL LÄRA DIG MER

Du kan fråga Din Zoohandlare, som gärna svarar på Dina frågor. Dessutom finns det bra litteratur att köpa i zoohandeln. För lagstiftningen om djuret kan du läsa L80 (DFS 2005:8) hos Jordbruksverket (finns på deras hemsida, www.sjv.se). © Zoorf.

SKÖTSELRÅD FRÅN DIN ZOOHANDLARE

Undulaten

(*Melopsittacus undulatus dom.*)

Kön på det/de djur ni har köpt: _____

Könsskillnad Kön kan man se på vaxhuden (när undulaterna är över sex månader gamla), som sitter ovanför näbben. Hanars är blå/lilarosa medan honornas är rosa från början för att sedan bli beige/ljusblå. Vaxhuden blir brun hos honor som är i häckningskondition.

Undulaten är en liten papegoja med långa vingar och lång stjärt. En sådan papegoja kallas ofta för "parakit". Ursprungsområdet är Australiens grässtäpper. I det vilda lever de i flockar som kan vara små eller mycket stora. De bör därför hållas i par eller i grupp. De är dagaktiva.

Den vilda undulaten är grön med gul mask. Som domesticerade (tamform) förekommer den i ett flertal färger och teckningar. Dessutom finns den i två typer: den "vanliga" undulaten med samma kroppsstorlek som den vilda fågeln samt den "engelska" undulaten (utställningstypen), som är större och grövre.

Vanlig livslängd är ca 10 år, men de kan bli upp till 15–17 år. **Storlek** Undulater blir ca 15-22 cm långa (finns en engelsk variant som är lite större) och väger omkring 30-40 gram.

Temperatur & luftfuktighet: Vanlig rumstemperatur fungerar bra och luftfuktigheten bör ligga på ca 60-70% RH, för torr luft är inte bra för dem.

DJURÄGARENS ANSVAR (enl. djurskyddslagen)

Djurägaren har alltid ansvaret för att djuret sköts på ett riktigt sätt. Detta beskrivs i djurskyddslagen. Därför har Du skyldighet att ta reda på vilka krav fågeln har när det gäller utrymme, skötsel och inte minst tid. En ensam tamfågel kräver betydligt mer tid och engagemang än ett fågelpar.

Det är viktigt att Du aktivt informerar Dig om hur fågeln ska skötas. Om fågeln skulle insjukna eller skadas, ska den utan dröjsmål komma under sakkunnig vård.

OBS! Ett fullt djurägaransvar kan inte läggas på ett barn. En vuxen person skall alltid ha det slutgiltiga ansvaret för djuret.

FODER

Undulaten är en fröinriktad papegojart. I naturen är huvudfodret stäppgräsfrö i olika mognadstillstånd. Eftersom de olika hirssorterna näringsmässigt liknar stäppgräsfrö, används hirser som bas i undulatblandningar.

Undulatblandning av bra kvalitet (hög grobarhet) är basfodret. Kontrollera dagligen att tillräckligt med frö, dvs. inte bara fröskal, finns i foderskålen. Sand (ca 1 mm grov) är nödvändigt för matsmältningen. Fågeln äter sand.

Kalk (kalcium) har fåglar stort behov av. Det finns i snäckskal (ges krossade), sepiaskal och kalkstenar. De sistnämnda håller även fågelns näbb i trim. Färskfoder av någon typ ges dagligen. T ex frukter, grönsaker (ej avokado – giftig för dem), bär eller grodda fröer. Sommartid ger man maskrosor (hela plantan), nate (våtarv), grodbladskolvar m.m. Djuren ska alltid ha tillgång till tjanligt vatten. Vattnet byts varje dag. Upp-

matningsfoder (s.k. kraftfoder) är ett högproteinfoder, vilket är nödvändigt som dagligt tillskott under häckningen samt till ungfåglar upp till ca 6 månaders ålder. Till vuxna icke häckande fåglar bör högproteinfodret ransoneras, eftersom fåglarna annars blir feta.

BUR & SKÖTSEL

Buren skall ha en bottenyta på minst 70 x 45 cm och vara minst 60 cm hög. I en sådan bur får max 7 undulater hållas. Buren

måste vara utrustad med lämpliga sittpinnar, men de ska inte placeras så att de hindrar fåglarna från att kunna flyga. De bör vara av lite olika storlekar och former (variation efterliknar bättre naturen själv) och så pass tjocka att fågeln inte når runt dem helt med klorna (då slits klorna naturligt). Sittpinnarna får gärna också vara av lite olika material. Man kan med fördel använda en större bur/voljär. Tänk på att mellanrum i galler, nät och andra anordningar ska vara konstruerade och anpassade till djurens storlek så att de inte kan tränga sig ut eller fastna. Tänk även på att anpassa burmaterial och infästningar så att fåglarna inte kan skada sig.

Färskfoderskålar och vattenbehållare diskas dagligen. Varje vecka rengörs burens botten och torrfoderautomater/skålar (med automat blir det renligare) och sittpinnar. För att undvika sår på fötterna tas eventuell spillning på sittpinnarna bort på en gång. Duscha gärna fåglarna med en blomspruta varje vecka. Man kan även erbjuda fåglarna ett fågelbad. Om fåglarna inte sitter i en flygbur (voljär), bör de få flyga fritt i något rum ca en timme varje dag för att få den motion de behöver. Tänk då på att det inte får finnas några faror för fåglarna i rummet, som exempelvis varma spisplattor, glasväggar eller giftiga växter. Fåglarna behöver sysselsättning för att må bra, berika gärna buren med lämpliga saker för fåglarna att aktivera sig med och tänk på att byta ut dem efterhand (du kan fråga zoohandlaren om råd och tips).

Fåglarna bör ges omkring 12 timmar ljus och 12 timmar mörker per dygn. Tänk på att de behöver lugn och ro under den mörka perioden för att kunna vila upp sig. Undvik att utsätta dem för drag, direkt solljus och buller. Tänk på att ha en regelbunden dygnsrytm.

HÄCKNING

Fåglarna ska vara minst ett år gamla innan häckning. En undulatholk med lite sågspån som bomaterial hängs upp på buren. Samtidigt börjar man ge uppmatningsfoder (proteinhalt minst 17%) kontinuerligt. Äggen läggs varannan dag och ruvningstiden är ca 18 dygn. Ungarna stannar i boet under ca 4 veckor. Därefter tar det 1–2 veckor innan de kan äta själva.

OM FÅGELN SKULLE BLI SJUK

Om fågeln verkar må dåligt krävs sakkunnig vård. Symptom kan vara slöhet, uppburrad fjäderdräkt, "onormal" tamhet, lös spillning, nysningar (ibland med flytningar från näsborrarna), aptitlöshet eller onormalt mycket rotande i foderskålarna. Kontakta snarast en veterinär. Varje dröjsmål försvårar en framgångsrik behandling. Zoohandlaren har som regel kontakter med en smådjurskunnig veterinär. Kontrollera djurens hälsa varje dag!